

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Σελίδες απάντησης: 3
Σελίδες συνημμένων:
Σύνολο σελίδων:

Αθήνα 27/3/2019
Αριθμ. Πρωτ.: 52/18106

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Ελαιοπροστασία από τον δάκο»

ΣΧΕΤ: **Η ΠΑΒ 780/28-01-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ν. Νικολόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στην ευθύνη της εφαρμογής των Προγραμμάτων Δακοκτονίας, πρέπει να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 186 παρ. ΠΒ31 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α'87), η κατάρτιση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος των προγραμμάτων υποχρεωτικών ή συλλογικών καταπολεμήσεων, όπως η καταπολέμηση του δάκου, των αρουραίων, των ακρίδων κ.ά., ανήκει στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των ελαιοκομικών Περιφερειακών Ενοτήτων (Π.Ε.) της χώρας.

Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι οι διαδικασίες για την ανάδειξη εργολάβων παγιδοθεσίας και ψεκασμών, όπως και η έγκαιρη έναρξη των ψεκασμών, ανήκουν στην αρμοδιότητα των ΔΑΟΚ των Π.Ε. της χώρας και τυχόν προβλήματα καθυστέρησης στις διαγωνιστικές διαδικασίες για την ανάδειξη των εργολάβων αποδίδονται στην τήρηση των υποχρεωτικών χρονοβόρων διαδικασιών, καθώς οι διαγωνισμοί διενεργούνται σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Η επιλογή και η ένταξη των περιοχών εφαρμογής του προγράμματος αποτελεί, επίσης, αρμοδιότητά τους και διενεργείται σύμφωνα με τους επιστημονικούς όρους και τις προϋποθέσεις που περιγράφονται σε εγκυκλίους που εκδίδονται από τη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

Διευκρινίζεται ότι η φύση του Προγράμματος Δακοκτονίας, καθώς είναι βιολογικό και πολυπαραμετρικό (με έναν από τους κυριότερους παράγοντες να είναι οι κλιματολογικές συνθήκες) και απαιτεί την άμεση συσχέτιση και εμπλοκή πολλών φορέων για τη διενέργειά του (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Οικονομικών, Περιφέρειες, Περιφερειακές Ενώσεις, Δήμοι με τις αρμόδιες Διευθύνσεις αυτών), καθιστά αναγκαία: α) την πλήρη εγρήγορση όλων των φορέων καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής του, όπως και των ελαιοπαραγωγών και β) την προσπάθεια απλούστευσης των διαδικασιών για την έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή του.

Συμπληρωματικά αναφέρεται ότι οι Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ επεξεργάζονται προτάσεις επικαιροποίησης του νομικού πλαισίου που διέπει τη δακοκτονία, με πρωτεύουσα μέριμνα την αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων.

Είναι, λοιπόν, φανερό ότι το Πρόγραμμα Δακοκτονίας θα εκσυγχρονιστεί και θα προσαρμοστεί στις απαιτούμενες συνθήκες, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο, ενώ καταβάλλονται σημαντικές προσπάθειες από το ΥΠΑΑΤ για να νομοθετηθούν οι αρμοδιότητές του και το πλαίσιο συνεργασίας του με το Υπουργείο Εσωτερικών, όπως προαναφέρθηκε. Στόχος είναι να ολοκληρώνεται η διαδικασία νωρίς, για όλη την Ελλάδα, και να μην υπάρχουν πια οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται μετά την ισχύ του Καλλικράτη. Επιπλέον, θα ακολουθήσει η βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου, έτσι ώστε να

επισπευσθεί και η πρόσληψη του προσωπικού εφαρμογής της δακοκτονίας και να είναι όλα έτοιμα στις αρχές του μηνός Μαΐου.

Όσον αφορά στη μέθοδο δακοκτονίας, σημειώνεται ότι η ακολουθούμενη μέθοδος δακοκτονίας στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας είναι αυτή των δολωματικών ψεκασμών. Η εν λόγω μέθοδος αποτελεί και την πλέον ενδεδειγμένη και επιστημονικά ορθή, τόσο σε ό,τι αφορά στην αποτελεσματικότητά της και στις λιγότερο δυσμενείς επιπτώσεις που επιφέρει στο περιβάλλον, όσο και στην κατοχύρωση της ασφάλειας του χρήστη και της ποιότητας του τελικού παραγόμενου προϊόντος. Για τη βελτίωση και εξέλιξη της διενεργούνται σε ετήσια βάση ερευνητικές εργασίες στο πλαίσιο του Προγράμματος Δακοκτονίας ως «Συγκριτικές και Πειραματικές Εργασίες για την καταπολέμηση του δάκου της ελιάς», τα αποτελέσματα των οποίων ενσωματώνονται με την πάροδο του χρόνου στις πρακτικές του προγράμματος. Στο πλαίσιο των εργασιών αυτών, μελετώνται η ανθεκτικότητα του δάκου στα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμα, η υπολειμματικότητα από την εφαρμογή των ψεκασμών, η χρήση νέων τεχνολογιών (GPS, GIS) κ.α. Για τη διενέργεια των παραπάνω ερευνητικών εργασιών συνεργάζονται ερευνητικά Ιδρύματα και, κυρίως, το Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου (ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ) Χανίων, Πανεπιστήμια που ασχολούνται με την καταπολέμηση του δάκου, καθώς και οι ΔΑΟΚ των ελαιοκομικών Π.Ε. της χώρας. Ό,τι νεότερα επιστημονικά δεδομένα προκύπτουν, λαμβάνονται υπόψη στην εξέλιξη και βελτίωση του προγράμματος.

Επίσης, αναφέρεται ότι χρηματοδοτείται από το ΥΠΑΑΤ Πιλοτικό Πρόγραμμα με θέμα: «Πιλοτική εφαρμογή νέων τεχνολογιών για την παρακολούθηση και έλεγχο των πληθυσμών του δάκου σε διάφορες ελαιοκομικές περιοχές της Ελλάδας (NT4D)», η υλοποίηση του οποίου πραγματοποιείται από το Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου (ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ) Ηρακλείου και Χανίων και θα διαρκέσει 2 έτη. Η επίσημη έναρξη του Πιλοτικού Προγράμματος πραγματοποιήθηκε στα Χανιά με τη διοργάνωση Ημερίδας στις 29/11/2018. Τα αποτελέσματα του εν λόγω προγράμματος θα αξιολογηθούν με σκοπό την ευρύτερη εφαρμογή τους για τη βελτίωση του Προγράμματος Δακοκτονίας της χώρας.

Αναλυτικότερα, για την υπάρχουσα μέθοδο αντιμετώπισης του δάκου, αναφέρονται τα κάτωθι ανά αρμόδιο εποπτευόμενο από το ΥΠΑΑΤ Φορέα:

Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός (ΕΛ.Γ.Ο.) – ΔΗΜΗΤΡΑ

Στα κύρια ερευνητικά αντικείμενα του Ινστιτούτου Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου (ΙΕΛΥΑ) της Γενικής Διεύθυνσης Αγροτικής Έρευνας (ΓΔΑΕ) του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού (ΕΛ.Γ.Ο.) - ΔΗΜΗΤΡΑ περιλαμβάνεται αυτό της ελαιοπροστασίας από τον δάκο, καθώς και από άλλους εκθρούς και παθογόνα. Με αυτά τα αντικείμενα ασχολούνται ερευνητές τόσο στην έδρα του Ινστιτούτου στα Χανιά, όσο και στα αντίστοιχα Τμήματά του στο Ηράκλειο και στην Καλαμάτα.

Από την άλλη, στο Τμήμα Ελαιάς και Οπωροκηπευτικών με έδρα την Καλαμάτα, περιοχή με παρόμοιες κλιματολογικές συνθήκες με εκείνες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, υπηρετούν δύο νέοι ερευνητές με γνωστικό αντικείμενο «Ελαιοκομία και Ποιότητα Ελαιολάδου», ενώ λειτουργεί και πιστοποιημένο εργαστήριο ποιοτικής ανάλυσης ελαιολάδου.

Στο ΙΕΛΥΑ υλοποιείται πλήθος ερευνητικών έργων σε συνεργασία με άλλους φορείς, ερευνητικούς και μη, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, με στόχο τη βελτίωση της υπάρχουσας μεθόδου αντιμετώπισης του δάκου (βελτιστοποίηση της εφαρμογής της μεθόδου των δολωματικών από εδάφους ψεκασμών) και την εξεύρεση νέων εναλλακτικών μεθόδων χημικής αντιμετώπισής του, οι οποίες κατατείνουν στην ελαχιστοποίηση της χρήσης των χημικών. Τα έργα αυτά υλοποιούνται σε διάφορες ελαιοκομικές περιοχές της χώρας.

Όπως προαναφέρθηκε, ως εγκεκριμένα εθνικά ερευνητικά έργα, σημειώνονται ενδεικτικά τα εξής: «Συγκριτικές πειραματικές εργασίες καταπολέμησης του δάκου της ελιάς (2018)» και «Πιλοτική εφαρμογή νέων τεχνολογιών για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των πληθυσμών του δάκου σε διάφορες ελαιοκομικές περιοχές της χώρας», 2018-2020.

Τα ως άνω αναφερθέντα έργα χρηματοδοτούνται από το ΥΠΑΑΤ και η θεματολογία τους περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τον έλεγχο των ψεκασμών και της παγίδοθεσίας με κινητά τηλέφωνα, την ανάπτυξη αυτόματης παγίδας παρακολούθησης του δάκου και την ανεύρεση και μελέτη νέων τροφικών ελκυστικών για τη χρήση τους σε δολωματικούς ψεκασμούς. Φορείς υλοποίησης των παραπάνω έργων είναι το ΙΕΛΥΑ, το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ), το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΓΠΑ), τα Πανεπιστήμια Θεσσαλίας

και Αιγαίου, το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) και οι κυριότερες ελαιοκομικές Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) της χώρας.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της εθνικής ερευνητικής δράσης «Οι δρόμοι της Ελιάς», η οποία χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, ΓΓΕΤ) υλοποιούνται δράσεις που σχετίζονται ευρύτερα με την ελιά, με συμμετοχή του ΙΕΛΥΑ.

Άλλα έργα του ΙΕΛΥΑ περιλαμβάνουν την αξιολόγηση δραστικών ουσιών εντομοκτόνων ως προς την αποτελεσματικότητά τους, την ανάπτυξη ανθεκτικότητας του δάκου σε εγκεκριμένες δραστικές ουσίες, τις τυχόν παρενέργειές τους σε ωφέλιμα έντομα, αλλά και την ανάπτυξη εναλλακτικών μεθόδων αντιμετώπισής του.

Τα αποτελέσματα των μελετών που παράγονται από τα παραπάνω έργα, ανακοινώνονται σε εθνικά και διεθνή συνέδρια, ημερίδες ενημέρωσης ελαιοπαραγωγών, διετείς συναντήσεις εποπών δακοκτονίας, δημοσιεύονται σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, ενώ έχει δημιουργηθεί ενημερωτικό φιλμ, αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ, το οποίο αναφέρεται στη βελτίωση της μεθόδου των δολωματικών ψεκασμών.

Επίσης, ερευνητές του ΙΕΛΥΑ, σε συνεργασία με άλλους ερευνητικούς φορείς αλλά και με ελαιοπαραγωγούς ανά τη χώρα, υπέβαλλαν νέες προτάσεις, π.χ. στο ΠΑΑ, ΜΕΤΡΟ 16 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, για την εφαρμογή βιολογικών μεθόδων αντιμετώπισης του δάκου.

Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ)

Το ΜΦΙ έχει προτείνει τη δημιουργία μίας διαδικτυακής βάσης δεδομένων που θα διαχειρίζεται τα δεδομένα παρακολούθησης από τις συλλήψεις σε παγίδες σε όλη την Ελλάδα σε πραγματικό χρόνο και επεξεργασία τους με γεωστατιστικές μεθόδους, ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα αποφάσεις διαχείρισης και αντιμετώπισης του δάκου.

Το ΜΦΙ υπηρετεί διαχρονικά με τη Φυτοπροστασία της Ελιάς, υλοποιώντας πλήθος εθνικών και διεθνών ερευνητικών έργων. Το ΜΦΙ συμμετέχει στις συγκριτικές πειραματικές εργασίες για τη βελτίωση της δακοκτονίας σε συνεργασία με άλλα ιδρύματα της χώρας, όπως ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ και το ΓΠΑ. Επιπλέον, συμμετέχει στο προαναφερθέν πρόγραμμα της ΓΓΕΤ Εμβληματική Δράση οι Δρόμοι της Ελιάς Υποέργο II- Φυτοπροστασία. Επισημαίνεται ότι στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ υφίσταται το Ινστιτούτο Ελιάς Υποτροφικών και Αμπέλου, με έδρα το Ηράκλειο Κρήτης. Επίσης, το ΜΦΙ συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ στο πρόγραμμα Συγκριτικών Πειραματικών Εργασιών Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς, υλοποιώντας ερευνητικές εργασίες για τη βελτίωση του Προγράμματος Δακοκτονίας και για τον έλεγχο υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων σε ελιά και ελαιόλαδο.

Σχετικά με την καταλληλότητα των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των αντίστοιχων δραστικών ουσιών που έχουν έγκριση για χρήση στην ελαιοκαλλιέργεια, σημειώνεται ότι έχουν ελεγχθεί σύμφωνα με τα διεθνή πρωτόκολλα πειραματισμού και αξιολογηθεί για την αποτελεσματικότητά τους σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1107/2009. Ο Εθνικός φορέας Αξιολόγησης και εκτίμησης κινδύνου είναι το ΜΦΙ.

Πληροφορικά αναφέρεται ότι το ΥΠΑΑΤ (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής) λαμβάνει σοβαρά υπόψη του όλες τις προτάσεις Επιστημονικών και Διοικητικών Φορέων της χώρας για την εξέλιξη και επικαιροποίηση του ετήσιου Προγράμματος Δακοκτονίας.

Όσον αφορά στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας έτους 2019, επισημαίνεται ότι στην από 21/1/2019 Επιστολή του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προς τους Περιφερειάρχες των ελαιοκομικών Περιφερειών της χώρας, αναφέρεται ότι οι διαδικασίες σχεδιασμού του προγράμματος βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο με στόχο περάτωσης των απαιτούμενων ενεργειών (του ΥΠΑΑΤ αλλά και των Περιφερειών) για την έναρξή του, την 15^η Απριλίου του 2019.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο